

**Rozliczenia wynagrodzeń pracowników i zleceniobiorców w 2024 r.
– komentarze, przykłady, interpretacje ważne dla każdego pracodawcy**

Praktyczny przewodnik kompleksowo przedstawia problematykę kadrowo-płacową – od zatrudnienia, poprzez wyliczenie poszczególnych składników wynagrodzenia, umowy cywilnoprawne, po zwolnienie z pracy. Zawiera wszystko, co potrzebne przy rozliczaniu wynagrodzeń pracowników:

- omówienie wszystkich **nowości** w rozliczeniach pracowniczych na **2024 rok**,
- **szczegółowe przykłady liczbowe** oparte na rzeczywistych sytuacjach i trudnych problemach,
- **bogata** dokumentację kadrową, podatkową i ZUS – z przykładami wypełnienia druków.

Autorki podpowiadają m.in.:

- jak prawidłowo zastosować nowe przepisy,
- jak wyliczyć wynagrodzenia w różnych sytuacjach,
- jak opodatkować poszczególne składniki wynagrodzeń i innych świadczeń pracowniczych,
- jakie dokumenty należy sporządzić przy zatrudnianiu pracownika i przy jego zwolnieniu,
- jak rozliczyć osoby pracujące na umowę-zlecenie i o dzieło.

Stan prawny – 1 stycznia 2024 r.

Najważniejsze zmiany obowiązujące od 1 stycznia 2024 r., uwzględnione w bieżącym wydaniu książki, w tym:

- zmiany w zasadach ustalania płacy minimalnej,
- **dwukrotna zmiana wynagrodzenia minimalnego w 2024 r.** i jej konsekwencje przy ustalaniu różnych świadczeń pracowniczych,
- nowe zasady **obliczania potrąceń z wynagrodzeń** pracowników,
- nowe interpretacje dotyczące wysokości kosztów uzyskania przychodów dla pracowników na pracy zdalnej,
- przykłady naliczania **wynagrodzenia za czas zwolnień od pracy z powodu działania siły wyższej**,
- **nowe zasady składania dokumentów** niezbędnych do przyznania i wypłaty zasiłków z ubezpieczenia w razie choroby i macierzyństwa,
- nowa wysokość odpisu na ZFŚS i świadczenia urlopowego.

Publikacja polecana zarówno osobom rozpoczynającym karierę zawodową w dziale płacowym czy finansowym, jak i doświadczonym pracownikom tych działów.

Spis treści

Wykaz skrótów 11

Wstęp 13

Rozdział I

NAWIĄZANIE STOSUNKU PRACY

1 Charakterystyka i zasady nawiązania stosunku pracy 16

1 1 Istota stosunku pracy 16

1 2 Wykonywanie pracy poza siedzibą pracodawcy – praca zdalna 22

1 3 Zanim dojdzie do podpisania umowy o pracę 29

1 4 Zawarcie umowy o pracę 31

2 Obowiązki pracodawcy wobec nowo zatrudnionych 34

2 1 Badania profilaktyczne 35

2 2 Zapoznanie z aktami prawa wewnętrznego oraz przepisami RODO 36

2 3 Dokumentacja pracownicza 44

2 4 Bezpieczeństwo i higiena pracy 55

2 5 Ustalenie stażu pracy nowo zatrudnionego pracownika 57

2 6 Obowiązki w zakresie ubezpieczeń społecznych, ubezpieczenia zdrowotnego oraz podatku dochodowego 57

2 7 Obowiązki informacyjne zakładu pracy wobec komornika 61

3 Sankcje za naruszenie prawa pracy 62

3 1 Odpowiedzialność pracodawcy 62

3 2 Odpowiedzialność osoby prowadzącej sprawę kadrowe 65

3 3 Upoważnienie pracownika do przetwarzania danych osobowych 66

4 Ochrona danych osobowych – stosowanie RODO w sprawach pracowniczych 67

5 Przykład – przyjęcie pracownika do pracy 74

6 Inne formy angażowania pracowników 87

6 1 Zatrudnianie młodocianych 87

6 2 Praktyka absolwencka 94

Rozdział II

WYNAGRODZENIE ZE STOSUNKU PRACY

1 Wynagrodzenie za pracę i zasady jego ustalania 100

- 1 1 Istota wynagrodzenia i jego elementy składowe 100
- 1 2 Termin i sposób wypłaty wynagrodzenia 102
- 1 3 Ochrona wynagrodzenia za pracę 103
- 1 4 Wynagrodzenie minimalne 103
- 2 Czas pracy i jego ewidencja 106
- 2 1 Normy i wymiar czasu pracy 107
- 2 2 Systemy czasu pracy 116
- 2 3 Ewidencja czasu pracy 120
- 2 4 Praca w dni świąteczne i w porze nocnej 124
- 2 5 Czas pracy kadry kierowniczej 129
- 2 6 Odpoczynek i przerwy w pracy 130
- 3 Praca w godzinach nadliczbowych 136
- 3 1 Istota pracy w godzinach nadliczbowych 136
- 3 2 Ustalenie przekroczenia norm czasu pracy 137
- 3 3 Rekompensata za pracę w godzinach nadliczbowych 141

Rozdział III

ROZLICZANIE I DOKUMENTOWANIE WYNAGRODZEŃ

- 1 Procedura naliczania wynagrodzenia 150
- 1 1 Ustalenie przychodu pracownika 150
- 1 2 Składki na ubezpieczenia społeczne finansowane przez pracownika 151
- 1 3 Składka na ubezpieczenie zdrowotne 157
- 1 4 Zaliczka na podatek dochodowy od osób fizycznych – rozliczenie z urzędem skarbowym 158
- 1 5 Wpłaty na pracownicze plany kapitałowe (PPK) 202
- 1 6 Pozostałe potrącenia obowiązkowe z wynagrodzeń 212
- 1 7 Wynagrodzenie w walucie obcej 223
- 2 Składki finansowane przez pracodawcę 225
- 2 1 Składki na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i wypadkowe) 226
- 2 2 Składki na fundusze pozaubezpieczeniowe (FP, FS, FGŚP, FEP) 233
- 3 Dokumentacja związana z wynagrodzeniem pracownika 245
- 3 1 Dokumentacja i opłacanie składek ZUS 245

- 3 2 Dokumentacja wynagrodzeń 252
- 3 3 Przechowywanie dokumentacji wynagrodzeń 256
- 4 Przykład miesięcznego rozliczenia wynagrodzeń 260
- 5 Wynagrodzenie pracownika delegowanego za granicę 271
- 5 1 Zasady delegowania pracowników za granicę 271
- 5 2 Zasady opodatkowania wynagrodzenia za pracę w przypadku oddelegowania za granicę 273
- 5 3 Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym od przychodów z pracy uzyskanych za granicą 278

Rozdział IV

WYNAGRODZENIE ZA CZAS NIEWYKONYWANIA PRACY

- 1 Urlop wypoczynkowy 286
- 1 1 Nabycie prawa, wymiar i zasady udzielania urlopu 287
- 1 2 Wynagrodzenie za czas urlopu 296
- 1 3 Ekwiwalent za niewykorzystany urlop 303
- 2 Inne dni wolne od pracy 308
- 2 1 Urlopy okolicznościowe 308
- 2 2 Zwolnienie od pracy z powodu siły wyższej 314
- 2 3 Urlop opiekuńczy 315
- 2 4 Urlop bezpłatny 317
- 2 5 Urlop wychowawczy 318
- 3 Wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy 326
- 3 1 Ustalanie prawa do wynagrodzenia lub zasiłku chorobowego 326
- 3 2 Zasady obliczania wynagrodzenia (i zasiłku) za czas niezdolności do pracy 331
- 3 3 Zasady obliczania wynagrodzenia za przepracowaną część miesiąca 344
- 3 4 Ujęcie składkowe i podatkowe świadczeń za czas choroby 347
- 4 Przykłady obliczania wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy 350

Rozdział V

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE I SOCJALNE PRZYSŁUGUJĄCE PRACOWNIKOM

- 1 Świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa 370
- 1 1 Świadczenia związane z chorobą ubezpieczonego 373
- 1 2 Świadczenia z ubezpieczenia chorobowego związane z opieką nad dzieckiem lub innym członkiem rodziny 390

1 3 Przykłady obliczania zasiłków z ubezpieczenia społecznego 418

2 Świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego 432

3 Pozostałe świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych 434

3 1 Świadczenie przedemerytalne 434

3 2 Zasiłek pogrzebowy 436

3 3 Renta rodzinna 438

4 Świadczenia socjalne zagwarantowane w Kodeksie pracy 438

4 1 Odszkodowania i rekompensaty z tytułu utraty pracy 438

4 2 Odprawy rentowe i emerytalne 440

4 3 Odprawa pośmiertna 442

4 4 Ujęcie składkowe i podatkowe odpraw, odszkodowań, rekompensat 443

Rozdział VI

ROZCZNE ROZLICZENIE Z URZĘDEM SKARBOWYM W ZAKRESIE PODATKU DOCHODOWEGO

1 Deklaracja roczna o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy (PIT-4R) 446

2 Informacja roczna o dochodach oraz o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy (PIT-11) 446

3 Roczne rozliczenie podatku dochodowego 451

4 Przykład rocznego rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych 453

Rozdział VII

OCHRONA STOSUNKU PRACY. ROZWIĄZANIE I WYGAŚNIĘCIE UMOWY O PRACĘ

1 Ustanie stosunku pracy 462

1 1 Ochrona stosunku pracy przed zwolnieniem 462

1 2 Wypowiedzenie stosunku pracy 469

1 3 Wygaśnięcie umowy o pracę 475

2 Obowiązki pracodawcy związane z rozwiązaniem umowy o pracę 481

2 1 Obowiązki wynikające z przepisów prawa pracy 481

2 2 Obowiązki związane z rozliczeniami publicznoprawnymi 487

2 3 Pomoc pracodawcy w sprawach emerytalno-rentowych 489

2 4 Przykład – zwolnienie pracownika z pracy 490

3 Upadłość lub likwidacja zakładu pracy 502

3 1 Obowiązki pracodawcy w przypadku likwidacji zakładu 502

3 2 Uprawnienia pracowników zlikwidowanego pracodawcy 507

3 3 Przywrócenie do pracy 510

Rozdział VIII

POZAPŁACOWE ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

1 Podróże służbowe pracowników 514

1 1 Krajowe podróże służbowe 517

1 2 Zagraniczne podróże służbowe 527

1 3 Ujęcie składkowe i podatkowe podróży służbowych 532

2 Ryczałty i ekwiwalenty za używanie prywatnego samochodu do celów służbowych 535

2 1 Ryczałt za samochód 536

2 2 Ekwiwalent za rzeczywiście przejechane kilometry 537

2 3 Ujęcie składkowe i podatkowe ryczałtów i ekwiwalentów samochodowych 538

3 Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (ZFŚS) 541

3 1 Istota i cel tworzenia funduszu 541

3 2 Podmioty tworzące fundusz 545

3 3 Źródła i zasady tworzenia funduszu 546

3 4 Ujęcie składkowe i podatkowe w zakresie ZFŚS 551

3 5 Świadczenie urlopowe 554

4 Świadczenia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy 555

5 Pozostałe świadczenia pracownicze 558

5 1 Posiłki i napoje profilaktyczne 558

5 2 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych 559

5 3 Ubiór służbowy 566

5 4 Artykuły spożywcze na potrzeby pracowników 567

5 5 Inne świadczenia rzeczowe, nieodpłatne lub częściowo nieodpłatne udzielane pracownikom 567

5 6 Ujęcie składkowe i podatkowe pozostałych świadczeń pracowniczych 572

Rozdział IX

ROZLICZENIE I DOKUMENTACJA WYNAGRODZEŃ OSÓB

ZATRUDNIONYCH NA PODSTAWIE UMÓW CYWILNOPRAWNYCH

1 Charakterystyka umów cywilnoprawnych 578

2 Zasady podlegania umów cywilnoprawnych ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu oraz wypłatom na PPK 604

2 1 Umowa-zlecenie 604

2 2 Umowa o dzieło 610

2 3 Zasady podlegania i rozliczania składek osób mających ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy-zlecenia 613

3 Rozliczenia z urzędem skarbowym i ZUS z tytułu umów cywilnoprawnych 617

3 1 Podatek dochodowy i składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od umów-zleceń 617

3 2 Podatek dochodowy i składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od umów o dzieło 627

4 Rozliczenie płatnika z tytułu umów cywilnoprawnych zawartych z własnym pracownikiem 632

5 Świadczenia z ubezpieczenia społecznego dla zleceniobiorców 635

5 1 Warunki uzyskania świadczeń 635

5 2 Zasady ustalania podstaw wymiaru zasiłków chorobowych 637

6 Koszty podróży służbowej zleceniobiorcy 644

7 Przykłady rozliczania i dokumentowania wynagrodzeń osób zatrudnionych na podstawie umowy-zlecenia i umowy o dzieło 646

Wykaz aktów prawnych 665